

16.04.2020

Asia/2

§ 60 HKL:n johtamisjärjestelmän kehittäminen

HEL 2019-004886 T 00 01 00

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti liikenneliikelaitoksen (HKL) johtamisjärjestelmän kehittämiseen liittyen, että HKL:n organisaatio ja kaantuu 1.9.2020 alkaen nykyisen infra- ja kalustoyksikön tehtäväkentän osalta seuraaviin kahteen yksikköön:

- Omaisuudenhallintayksikkö
- Suuret kaupunkiraidehankkeet –yksikkö.

Käsittely

Merkittiin, että esittelijä täydensi esitystään lisäämällä Esittelijän perustelut –osan Vaikutusten arviointi kohdan toisen varsinaisen kappaleen jälkeen uuden virkkeen kuulumaan seuraavasti:

Johtamisjärjestelmämuutoksen vaikutusta nykyisen infra- ja kalustoyksikön työhyvinvointiin seurataan vuosittain Kunta10- ja Great Place to Work -tutkimusten kautta.

Esteelliset: Artturi Lähdetie (hallintolain 28 §:n 1 momentin 7 kohta)

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Ville Lehmuskoski, toimitusjohtaja, puhelin: 310 35091
ville.lehmuskoski(a)hel.fi

Liitteet

- 1 HKL:n nykyinen organisaatio
- 2 Esitetty HKL:n uusi organisaatio

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

HKL:n rooli Helsingin kaupunkikehityksen kannalta strategisten investointien toteuttajana on viime vuosina kasvanut ja on edelleen vahvistumassa merkittävästi. Lähes kaikki huomattavat Helsingin kaupunkikehityshankkeet 2020- ja 2030-luvuilla tukeutuvat laajenevaan kaupunkiraideliikenteen verkkoon, jonka toteutuksessa HKL:llä on ratkaisevan tärkeä rooli. Suurten kaupunkiraidehankkeiden taloudellinen mittakaava Helsingissä on seuraavan kymmenen vuoden aikana noin kaksi miljardia euroa. Kuitenkin näiden merkitys kaupunkikehityksen mahdollistajana on vielä suurempi.

Pikaraitiotiehankkeet muuttavat raitiotieverkkoa historiallisesti katsoen poikkeuksellisessa mitassa. Raide-Jokeri, Kruunusillat, Kalasatamasta Pasilaan raitiotie, Vihdintien kaupunkibulevardin raitiotie, Viikin-Malmin raitiotie, Tuusulanväylän kaupunkibulevardin raitiotie sekä lukuisat kantakaupungin raitiotieverkon laajennukset laajentavat nykyisen noin 50 km pituisen raitiotieverkon lähes kolminkertaiseksi. Raitioteiden lisäksi tällä vuosikymmenellä HKL toteuttaa neljä uutta raitiovaunuvarikkoa.

Metron kapasiteetin kehittämishanke on Espoon kaupungin, Länsimetro Oy:n ja Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymän (HSL) kanssa yhteinen taloudelliselta suuruusluokaltaan satojen miljoonien eurojen saatevarjohanke, jonka toteutus kestää noin vuosikymmenen.

Kaupunkiraideliikennejärjestelmää laajentavan työn lisäksi HKL:llä on edelleen vastuu Helsingin nykyisen joukkoliikenneomaisuuden ensiluokkaisesta hallinnasta. Tähän joukkoliikenneomaisuuteen kuuluvat mm. raitio- ja metroradat, metroasemat, juna-asemat (3 kpl), pysäkit, bussi- ja lauttaterminaalit, liityntäpysäköinnin infrastruktuuri sekä metrojunat ja raitiovaunut.

Omaisuuksien tarkoituksenmukainen elinkaarihallinta on Helsingin kaupungin toimivuuden kannalta merkittävässä asemassa. Laatunäkökulman lisäksi on elinkaarihallinnalla huomattavia taloudellisia vaikutuksia. On yhteiskunnan edun kannalta tärkeää, että hallitsematonta korjausvelkaa ei synny, mutta toisaalta ettei ylilaatuakaan tuoteta.

HKL:n nykyinen organisaatorakenne on pääosin vuodelta 2015 ja valmisteltu silloisia haasteita vastaavaksi. Infra- ja kalustoyksikön tehtäväkenttä on tämän jälkeen kasvanut ja edelleen voimakkaasti kasvamassa.

Kaupunkikehitystä kiinteästi tukevat tehtävät kaupunkiraidelinfran toteuttajana, haltijana ja kehittäjänä ovat edelleen vahvistamassa merkitystään. Niin suurten kaupunkiraidehankkeiden toteuttaminen kuin joukkoliikenneomaisuuden hallinta ovat voimakkaasti kasvavia tehtäviä, joissa molemmissa on tärkeää onnistua ja jotka edellyttävät osin erilaista osaamista. Näihin haasteisiin menestyksekkäs vastaaminen vaatii

HKL:n organisaation muuttamista. Laajentuneella ja laajenevalla HKL:n tehtäväkentällä onnistumisen varmistamiseksi tarvitaan myös voimakkaampaa panostusta niin hankejohtamiseen kuin omaisuuden hallinnan johtamiseen.

Johtamisjärjestelmän kehittämisen osana HKL:n organisaatorakennetta esitetään muutettavaksi siten, että toiminnot nykyisessä infra- ja kalustoyksikössä jakautuvat 1.9.2020 lukien omaisuudenhallintayksikköön ja suuret kaupunkiraidehankkeet –yksikköön. Uudella organisaatorakenteella HKL:n omaisuudenhallinta- ja hanketoiminnalla on paremmat mahdollisuudet vastata HKL:n tulevaisuuden haasteisiin. Uusi organisaatorakenne on kuvattu esityslistan liitteessä.

Suuret kaupunkiraidehankkeet -yksikkö

Suuret kaupunkiraidehankkeet –yksikkö vastaa kaupunkikehitystä tukevien huomattavien kaupunkiraide liikennehankkeiden toteuttamisesta Helsingissä ja mahdollisen seutuyhteistyön myötä myös lähialueilla. Suuria kaupunkiraidehankkeita on lähitulevaisuuden suunnitelmien mukaan kulloinkin noin 3-5 samanaikaisesti toteutuksessa. Yksikön tehtävät ovat Helsingin kasvulle ja Helsingin yleiskaavan mukaisen liikennejärjestelmän toteutumiselle kriittisiä ja merkittäviä investointihankkeita. Lisäksi yksikkö vastaa suunnittelun ohjauksesta tulevien hankkeiden osalta yhdessä kaupunkiympäristön toimialan kanssa.

Kokonaisuutena yksikön vastuualueelle kuuluu vuosittaisen 100-250 milj. euron investointibudjetin vastuullinen käyttäminen mm. pikaraitioiteihin, varikoihin sekä metron kehittämiseen. Yksikössä työskentelee arviolta 30-50 henkilöä asiantuntijoina investointiprojekteissa. Yksikön johtaja on osa HKL:n johtoryhmää ja raportoi HKL:n toimitusjohtajalle. Yksikön johtaja johtaa oman yksikkönsä johtoryhmää, johon tulee kuumalumaan mm. arviolta 3-8 esimiesasemassa toimivaa alaista.

Omaisuudenhallintayksikkö

Omaisuudenhallintayksikkö vastaa Helsingin joukkoliikenneinfrastruktuurin sekä raitiovaunu- ja metrojunakaluston omaisuuden hallinnasta ja kehittämisestä. Lisäksi yksikkö vastaa raitiovaunu- ja metrojunakalustoon liittyvistä uushankinnoista.

Joukkoliikenneinfrastruktuuri kattaa Helsingin kaupungin toimivuuden kannalta keskeisen joukkoliikenneinfran eli mm. raitio- ja metroradat, metroasemat, raitiotiepysäkit ja raitio- ja bussipysäkkikatokset, Helsingin kaupungin omistamat juna-asemat (Pohjois-Haaga, Kannelmäki, Malminkartano), bussiterminaalit, raitio-, metro- ja bussivarikot sekä liityntäpysäköintialueet. Yksikön päätehtävä on tämän omaisuuden tarkoituksenmukainen koko elinkaaren aikainen hallinta joukkoliikenteen

palvelukyvyn ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi ja toisaalta kustannustehokkuuden parantamiseksi.

Yksikkö toteuttaa pieniä ja keskisuuria uusinvestointeja, peruskorjauksia ja korvausinvestointeja, joita vuosittain on käynnistä tyypillisesti noin 100-200 kpl. Kokonaisuutena yksikön vastuualueelle kuuluu vuosittaisen noin 40-80 milj. euron investointibudjetin vastuullinen kohdistaminen mm. metroasemien peruskorjauksiin, raitiotieratojen peruskorjauksiin ja pienehköihin laajennuksiin sekä kalustohankintoihin.

Lisäksi suuret kaupunkiraidehankkeet –yksikön toteuttaman investointihankkeen valmistuessa uusi joukkoliikenneomaisuus siirtyy omaisuudenhallintayksikköön elinkaarensa ajan hallittavaksi. Yksikössä työskentelee arviolta 30-40 henkilöä. Yksikön johtaja on osa HKL:n johtoryhmää ja raportoi HKL:n toimitusjohtajalle. Yksikön johtaja johtaa oman yksikkönsä johtoryhmää, johon tulee kuulumaan mm. arviolta 3-5 esimiesasemassa toimivaa alaista.

Valmistelu

Organisaatiouudistuksen valmistelu on tehty yhteistoimintamenettelyn mukaisesti. Toimitusjohtaja ilmoitti käynnistyvästä yhteistoimintamenettelystä infra- ja kalustoyksikön henkilöstölle 10.2.2020.

Toimitusjohtaja kutsui henkilöstöjärjestöjen edustajat sekä infra- ja kalustoyksikön johtajan ja henkilöstö ja liiketoiminnan tuki –yksikön johtajan asiaa koskevaan neuvotteluun perjantaina 14.2.2020.

Koko infra- ja kalustoyksikön henkilöstölle järjestettiin infotilaisuus yksikön rakenteen muutoksista 28.2.2020.

Osana yhteistoimintamenettelyä pidettiin kaksi koko infra- ja kalustoyksikön henkilöstölle avointa työpajaa 13.3.2020 ja 20.3.2020 tavoitteena kuulla henkilöstön mielipiteitä rakennevaihtoehdoista ja saada henkilöstön näkemyksiä päätöksenteon tueksi.

Yhteistoimintamenettelyn päätöskokous henkilöstöjärjestöjen edustajien kanssa pidettiin 24.3.2020.

Asiaa käsiteltiin lisäksi HKL:n henkilöstötoimikunnassa 27.2.2020. Esi-tetty johtamisjärjestelmän uudistus ei vaikuta henkilöstön työsuhteisiin.

Infra- ja kalustoyksikön johtajan kanssa käytiin asianmukainen viranhaltijan kuuleminen.

Johtokunnalle tuodaan erikseen päätettäväksi yksikön johtajan virkaan liittyvät välttämättömät kunnallisen henkilöstöhallinnon prosessien vaatimat päätösaasiat.

HKL:n johtokuntaa on säännöllisesti informoitu valmistelun vaiheista talven ja kevään aikana johtokunnan kokouksissa.

Strategiasidonnaisuus

Helsingin kaupunkistrategiassa 2017-2021 (kaupunginvaltuusto 27.9.2017, 321 §) todetaan, että tavoitteena on tehdä jatkuvasti kaikki hieman paremmin ja että arvostus hyvin organisoitua, luotettavaa ja ennakoitavaa toimintaympäristöä kohtaan kasvaa. Kaupungin strategia tukeutuu lisäksi vahvasti Helsingin kasvuun erityisesti raideliikennekaupunkia laajentamalla. HKL:n johtamisjärjestelmän uudistus tukee näitä kaupungin tavoitteita.

Suhde muihin päätöksiin

Johtokunta päätti 27.5.2015, 94 §, HKL:n johtamisjärjestelmän uudistamisesta ja HKL:n jakautumisesta yksiköihin.

Johtokunta päätti 2.5.2019, 75 §, HKL:n johtamisjärjestelmän kehittämisestä ja henkilöstö ja liiketoiminnan tuki sekä talous ja toiminnanohjaus –yksiköiden perustamisesta.

Vaikutusten arviointi

Johtamisjärjestelmän kehittämisellä uudistetaan HKL:n rakenteita niin, että HKL:llä on mahdollisimman hyvät edellytykset vastata kaupungin kasvuhaasteisiin taloudellisesti ja laadullisesti tehokkaalla tavalla. Kehitetty johtamisjärjestelmä on tärkeässä asemassa HKL:n pyrkiessä varmistamaan, että omistaja (Helsingin kaupunki) ja muut sidosryhmät kokevat HKL:n tehokkaana ja kilpailukykyisenä sekä haluttuna ja luotettava kumppanina toteuttamaan pääkaupunkiseudulla joukkoliikenteen infrastruktuuria sekä metro- ja raitiovaunukalustoa koskevia investointeja, omaisuuden hallintaa ja muuta kehitystyötä.

Näissä tehtävissä ja ennakoidussa toimintaympäristössä HKL:n onnistumiselle välttämätöntä on raideliikenneinvestointien toteutuskyvyn vahvistaminen ja omaisuudenhallinnan menettelyjen järjestelmällinen kehittäminen.

Toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 11 luvun 1 § 1 mom. 1 kohdan mukaan liikelaitoksen johtokunta päättää liikelaitoksen päättää liikelaitoksen organisaation ylimmästä tasosta.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

16.04.2020

Asia/2

Lisätiedot

Ville Lehmuskoski, toimitusjohtaja, puhelin: 310 35091
ville.lehmuskoski(a)hel.fi

Liitteet

- 1 HKL:n nykyinen organisaatio
- 2 Esitetty HKL:n uusi organisaatio

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Päätöshistoria

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 02.05.2019 § 75

HEL 2019-004886 T 00 01 00

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti HKL:n organisaatiosta niin, että HKL:n Yhteiset palvelut –yksikön ja Toiminnanohjaus –yksikön toiminnot järjestetään 1.6.2019 alkaen osalta seuraaviin yksiköihin:

- Henkilöstö ja liiketoiminnan tuki
- Talous ja toiminnanohjaus.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Ville Lehmuskoski, toimitusjohtaja, puhelin: 310 35091
ville.lehmuskoski(a)hel.fi